

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	17610 Політологія та державне управління
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	052 Політологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	17610
Назва ОП	Політологія та державне управління
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Стогова Ольга Володимирівна, Норенко Павло Артемович, Білоус Олег Михайлович (керівник)
Залучений представник роботодавців	Начальник Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у Волинській та Рівненській областях – Олег Лавренчук; директор Волинського регіонального центру підвищення кваліфікації – Тетяна Литвиненко; директор департаменту державної реєстрації Луцької міської ради – Юлія Соломко; голова Волинського відділення ВГО «Комітет виборців України» – Юрій Кресак; координаторка програм Громадянської мережі «ОПОРА» у Волинській області – Катерина Шарпага.
Дати візиту до ЗВО	11.03.2021 р. – 13.03.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://cutt.ly/Az9RABH>

Програма візиту експертної групи <https://cutt.ly/1z9RoiH>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Експертна група констатує, що загальні враження про ОПП та освітній процес у ЗВО є позитивними. ОПП відповідає місії та стратегії ЗВО та враховує думку стейкхолдерів, а також відповідає законодавчим нормам і практикам. Сильною стороною є фаховий кадровий склад групи забезпечення ОП, а також чітке розуміння ректоратом ЗВО важливості і необхідності підтримки ОП. ОПП є адаптованою до сучасних умов, адекватно збалансованою у контексті врахування вимог галузі, ринку праці та інтересів стейкхолдерів. Освітній процес відбувається в повному обсязі відповідно до нормативно-правових документів в галузі вищої освіти. ОПП реалізується у ефективному освітньо-дослідницькому середовищі, яке характеризується здобувачами освіти як комфортне. Матеріально-технічна база та інформаційне забезпечення відповідають вимогам часу. Гарант ОПП та НПП, що забезпечують викладання на ОПП мають розуміння необхідності якісного забезпечення освітнього процесу. Позитивними практиками є залучення стейкхолдерів до реалізації ОП та постійна співпраця з ними. Структура, оцінювання та матриця відповідності ОПП відповідають фактичному стану речей, а наявні механізми і процедури у ЗВО є чіткими та зрозумілими і прозорими. Однак, ЗВО слід активніше працювати над інституалізацією практик залучення стейкхолдерів до перегляду ОПП, а також із випускниками задля популяризації ОПП. Складова ОПП «державне управління» не підтверджена окремими ПРН.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

В ОПП є чітко сформульована мета і цілі, які відповідають місії та стратегії ЗВО. Завдання і цілі ОПП та компетентності є конкретно і коректно сформульованими, ОПП спрямована на підготовку фахівців-політологів в галузі державного управління і місцевого самоврядування. При формуванні мети та ПР навчання враховані побажання представників студентського самоврядування, пропозиції НПП і роботодавців. ОПП відзначається актуальністю, програмні результати навчання формуються із врахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, регіонального і галузевого контексту, досвіду аналогічних вітчизняних ОПП та іноземних університетів. Для формування цілей ОПП враховано положення Стратегії розвитку Волинської області до 2020 року (<https://cutt.ly/zl6dyyb>). ОПП дає можливість досягти програмних результатів навчання за спеціальністю. Освітньо-професійна програма відповідає предметній області спеціальності, освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему і дозволяють досягти цілей та ПРН, які забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами. Наявний постійний контакт гаранта програми та випускової кафедри із роботодавцями для своєчасного коригування змісту ОПП та її компонентів. Прийом на навчання за ОПП відбувається згідно затверджених Правил прийому до ЗВО (<https://cutt.ly/Tl6A3AA>). Застосовується практика визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності та у неформальній освіті. В освітньому процесі дотримуються студентоцентричного підходу та принципу академічної свободи. НПП мають відповідну академічну і професійну кваліфікацію, наукові публікації та здійснюють науково-методичне забезпечення ОПП. Добір НПП відбувається відповідно до внутрішніх нормативних документів на конкурсній основі. Налагоджена співпраця із випускниками, відбуваються зустрічі із стейкхолдерами (<https://cutt.ly/azrRMlp>) щодо організації дуальної освіти. ЗВО забезпечує можливість підвищення кваліфікації викладачів. Виходить фахове видання «Літопис Волині» (<https://cutt.ly/bhCprxf>). Елементами моніторингу рівня професіоналізму викладачів є система рейтингування. Наявна система заходів, що використовуються в ЗВО з метою стимулювання розвитку викладацької майстерності, включає матеріальні та моральні заохочення. Сильними сторонами ОП є інфраструктура та інформаційні ресурси ЗВО, які постійно модернізуються. ЕГ виділяє гнучкість підходу до модернізації та перегляду освітньої програми у відповідності до потреб та інтересів як студентів, так і роботодавців ЕГ наголошує на наявності у ЗВО об'ємної нормативно-правової бази, що знаходиться у відкритому доступі. Також сильною стороною є швидке реагування на рекомендації, отримані під час акредитації.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Система контролю якості освіти, яка існує у ЗВО потребує інституційного впорядкування. На недостатньому рівні здобувачі освіти проінформовані щодо академічної доброчесності, варто висвітлювати всі сторони цієї проблеми, а не зосереджувати основну увагу на проблемі плагіату. ЕГ рекомендує налагодити більш тісні зв'язки із новоствореними територіальними громадами для пошуку вступників з перспективою їхнього повернення в ТГ із можливістю працевлаштування. Пропонуємо розглянути можливість запровадження регіонального замовлення поряд із державним. Залучення стейкхолдерів до обговорення ОПП та перегляду ОП не має інституційного і системного характеру та потребує удосконалення. Не функціонують інституційні структури для підтримки контактів із випускниками з метою налагодження зворотнього зв'язку і проведення профорієнтаційної роботи. Складова ОПП «державне управління» не підтверджена окремими ПРН. Наявна переваженість 8 семестру. ЕГ рекомендує проводити роз'яснювальну роботу та надавати пропозиції здобувачам щодо участі у програмах академічної мобільності та визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті задля розвитку загальних та професійних компетенцій. У ЗВО є відсутній окремий структурний підрозділ, або особи із забезпечення якості вищої освіти, в обов'язки якого входить дотримання всіма учасниками освітнього процесу засад академічної доброчесності. Професіонали-практики, експерти галузі, представники роботодавців не є системно і на постійній

основі залученими до аудиторних занять. Слабкою стороною ОП є питання доступу до гуртожитку для маломобільних груп осіб, що є неможливим зараз без сторонньої допомоги. У ЗВО відсутній окремий нормативний документ, що регламентує систему якості вищої освіти. Є недостатній рівень ознайомлення стейкхолдерів із механізмом надання рекомендацій та пропозицій стосовно модернізації освітньої програми. Спостерігається недоступність більшості силabusів дисциплін на сайті на момент проведення експертизи, та двох («Творчого феномену Лесі Українки» та «Основ екології») на момент написання звіту.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ЕГ, проаналізувавши статут, ОПП та інші документи ЗВО, а також і результати спілкування у фокус-групах із здобувачами освіти та роботодавцями зробила висновок, що в ОПП є чітко і конкретно сформульована мета, яка відповідає місії та стратегії ЗВО. На офіційному вебсайті ЗВО є доступними Програма розвитку ЗВО (<https://cutt.ly/nl5oCok>) і Стратегія розвитку ЗВО (<https://cutt.ly/E15przC>), Статут (<https://cutt.ly/hl5p4eW>), Порядок формування ОПП (<https://cutt.ly/1l5adVf>), ОПП (<https://cutt.ly/9l6RH6z>; <https://cutt.ly/Jl6TqTz>). Компетентності та ПР навчання чітко сформульовані, освітній процес у ЗВО і ОПП «Політологія та державне управління» ґрунтується на принципах демократичності, оптимальності, інклюзивності та формуванні клімату «дружньому до здобувачів». ОПП спрямована на підготовку фахівців-політологів в галузі державного управління і місцевого самоврядування, які можуть бути працевлаштовані в органи влади у контексті реформи децентралізації і створення ТГ.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Внаслідок проведених зустрічей із представниками стейкхолдерів в особі начальника Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби у Волинській та Рівненській областях Олега Лавренчука, директора Волинського регіонального центру підвищення кваліфікації Тетяни Литвиненко, директора департаменту державної реєстрації Луцької міської ради Юлії Соломко, голови Волинського відділення ВГО «Комітет виборців України» Юрія Кресака, координаторки програм Громадянської мережі «ОПОРА» у Волинській області Катерини Шарпати, ЕГ констатує, що у цілях та в програмних результатах навчання їхні пропозиції враховані. Документально залученість стейкхолдерів до обговорення ОПП засвідчено, зокрема, у витягу із протоколу № 6 засідання кафедри від 01.03.2017 року (присутні – голова Волинського відділення ВГО «Просвіта» Людмила Стрільчук, голова Волинського відділення ВГО «КВУ» Юрій Кресак, випускник Антон Бугайчук) та у витягу з протоколу № 1 кафедри від 27.08.2020 року (в засіданні взяли участь здобувач ОП «Політологія» Ріта Смаглюк, помічник заступника голови Волинської ОДА Ірина Швай, координаторка програм ГМ «ОПОРА» у Волинській області Катерина Шарпата). Зокрема, враховані пропозиції про збільшення в навчальному плані та програмах годин для самостійної роботи студентів, розширення тематики щодо вивчення процесів європейської та євроатлантичної інтеграції України, висвітлення діяльності Всеукраїнського громадського об'єднання «Просвіта» та його волинського відділення, про запровадження курсів з проблем національної безпеки та оборони (витяг із протоколу № 6); запровадження регіональної складової через призму дослідження наукових проблем, розширення бази практик, поєднання навчання й практичної роботи у вітчизняних ЗМІ (витяг із протоколу № 1). Про опитування здобувачів освіти та ухвалення конкретних рішень з цього приводу засвідчують витяги з протоколів засідань кафедри № 12 від 14.05.2020 року, № 15 від 30.06.2020 року, № 14 від 24.02.2021 року. ЗВО підписано угоди щодо організації виробничих практик із Волинськими ОДА і ОР, Луцькою МР, Філією АТ НСТУ «Волинська РД», «Суспільне UA: Волинь», ГО «Громадське інтерактивне телебачення «ГІТ». У ЗВО функціонує навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти, однак веб-сторінка відділу не є інформативною і не містить даних щодо врахування інтересів та пропозицій груп стейкхолдерів, які були б враховані під час формування цілей та програмних результатів навчання на ОП (<https://cutt.ly/yl6ecai>). ЕГ констатує, що залучення основних стейкхолдерів до обговорення ОПП та перегляду ОП не має інституційного системного характеру та потребує удосконалення.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОПП відзначається актуальністю, програмні результати навчання формуються із врахуванням тенденцій розвитку спеціальності, регіонального і галузевого контексту, та викликів ринку праці в контексті залучення випускників до діяльності органів місцевого самоврядування в умовах політики децентралізації (про що засвідчує і сама назва ОП). Представник стейкхолдерів Юрій Кресак відмітив активну участь студентів-політологів у виборчих кампаніях різного рівня і зазначив, що робота у виборчих штабах кандидатів і партій, офіційними спостерігачами тощо, дають безцінний досвід і практичні навички розбудови демократичного суспільства. Враховано положення Стратегії розвитку Волинської області до 2020 року (<https://cutt.ly/zl6dyyb>). Політика децентралізації відкриває нові можливості щодо залучення фахівців політологів та фахівців у галузі управління та адміністрування. Стратегія розвитку ЗВО (<https://cutt.ly/E15przC>) визначає систему взаємовідносин між різними рівнями влади для координації зусиль усіх зацікавлених сторін. ОПП виходить із розуміння, що регіональний ринок праці діє в умовах мультикультурності сучасного світу, а також, особливо, зважаючи на те, що Волинська область є прикордонною, існують глобальні виклики, продовжується військова агресія, посилюються міграційні процеси тощо. У ЗВО діє Наглядова рада, яка сприяє розробці стратегії та перспективних завдань розвитку ЗВО, ефективній взаємодії із органами влади (<https://cutt.ly/czePpYr>). Фокус-група із роботодавцями ОПП підтвердила ЕГ, що ЗВО дослухається та враховує їхні пропозиції щодо змісту ОПП та відповідає потребам ринку праці. Здобувачі освіти та випускники підтвердили актуальність ОПП для перспектив їх подальшого працевлаштування, як в регіональному так і в загальноукраїнському контексті.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт на час впровадження ОПП у 2017 році був відсутній, робоча група базувалась на проекті стандарту. Стандарт за спеціальністю ухвалено у 2020 році. ОПП 2020 року ґрунтується на стандарті. Проаналізувавши документи ЗВО, ОПП і провівши зустрічі із стейкхолдерами, учасниками освітнього процесу і випускниками, ЕГ дійшла висновку, що ОПП дає можливість досягти програмних результатів навчання за спеціальністю. Нормативний контекст і зміст ОПП є відповідним до програмних результатів навчання. ОПП ґрунтується на стандарті вищої освіти, що базується на компетентісному підході і поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

В ОПП є чітко і конкретно сформульована мета і цілі, які відповідають місії та стратегії ЗВО. На офіційному вебсайті ЗВО є доступними Порядок формування ОПП (<https://cutt.ly/l15adVf>) і ОПП (<https://cutt.ly/9l6RH6z>; <https://cutt.ly/Jl6TqTz>). Завдання і цілі ОПП та компетентності є конкретно і коректно сформульованими, ОПП спрямована на підготовку фахівців-політологів в галузі державного управління і місцевого самоврядування, які можуть бути працевлаштовані в органи влади у контексті реформи децентралізації і створення ОТГ. ЕГ констатує, що в цілях та програмних результатах навчання пропозиції здобувачів освіти та представників студентського самоврядування, НПП, академспільноти, роботодавців враховані. Відбувається залученість стейкхолдерів до обговорення ОПП. ОПП відзначається актуальністю, програмні результати навчання формуються із врахуванням тенденцій розвитку спеціальності, викликів ринку праці, регіонального і галузевого контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних ОПП та іноземних університетів. Для формулювання цілей ОПП враховано положення Стратегії розвитку Волинської області до 2020 року (<https://cutt.ly/zl6dyyb>). Стратегія розвитку ЗВО (<https://cutt.ly/E15przC>) визначає систему взаємовідносин між різними рівнями влади для координації зусиль усіх зацікавлених сторін щодо управління змінами в усіх сферах суспільного життя. У підготовці здобувачів ОПП виходить із розуміння того, що регіональний ринок праці функціонує в умовах мультикультурності сучасного світу, а також, особливо, зважаючи на те, що Волинська область є прикордонною, існують глобальні виклики, продовжується військова агресія, посилюються міграційні процеси тощо. ЗВО дослухається та враховує пропозиції роботодавців щодо ОПП. Здобувачі освіти та випускники підтвердили актуальність ОПП для перспектив їх подальшого працевлаштування, як в регіональному так і в загальноукраїнському контексті. ОПП дає можливість досягти програмних результатів навчання за спеціальністю. Нормативний контекст і зміст ОПП є відповідним до програмних результатів навчання. ОПП ґрунтується на стандарті вищої освіти, що базується на компетентісному підході і поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

У ЗВО функціонує навчально-методичний відділ забезпечення якості вищої освіти, проводяться наради гарантів, діє Школа гарантів, однак веб-сторінка відділу не є інформативною і не містить даних щодо врахування інтересів та пропозицій груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів), які були б застосовані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП (<https://cutt.ly/ylbecai>). Поряд з цим ЕГ констатує, що залучення основних стейкхолдерів до обговорення ОПП та перегляду ОП не має інституційного і системного характеру та потребує удосконалення. Рекомендуємо налагодити інституційні та системні механізми залучення стейкхолдерів до формування і перегляду ОП. Вважаємо за необхідне створити інституційні структури для підтримки контактів із випускниками з метою налагодження зворотнього зв'язку і проведення профорієнтаційної роботи з метою збільшення набору здобувачів на ОП. ЕГ рекомендує систематизувати та популяризувати ОП через призму завдань і місії університету з акцентуванням на особливостях регіону і особливостях поточної суспільної ситуації. ЕГ рекомендує налагодити тісніші зв'язки із новоствореними ТГ для пошуку вступників з перспективою їхнього повернення із можливістю працевлаштування. Пропонуємо розглянути можливість запровадження регіонального замовлення поряд із державним.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП має чітко і коректно сформульовані цілі, що відповідають місії та стратегії ЗВО. Цілі ОПП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб зацікавлених сторін. Цілі ОПП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого, регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ЗВО і ОП. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти. Залучення основних стейкхолдерів до обговорення ОПП та перегляду ОП не має інституційного і системного характеру та потребує удосконалення. Для популяризації ОПП недостатньо є комунікативна складова із новоствореними ТГ для пошуку вступників з перспективою їхнього повернення в ТГ і працевлаштування. Не використовуються можливості регіонального замовлення поряд із державним. Веб-сторінка навчально-методичного відділу не є інформативною і не містить даних щодо врахування інтересів та пропозицій груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів), які були б враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП (<https://cutt.ly/ylbecai>). Не створено інституційні структури для підтримки контактів із випускниками з метою налагодження зворотнього зв'язку і проведення профорієнтаційної роботи. Недостатньо систематизовано і розвинено популяризацію в суспільстві освітньої програми через призму завдань і місії університету з акцентуванням на особливостях регіону і поточної суспільної ситуації.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОПП відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту» щодо вимог, які ставляться до освітніх програм підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти. Обсяг ОК, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю «Політологія» рівнем вищої освіти «бакалавр» складає 180 кредитів ЄКТС. ОПП містить обов'язкові (180 кредитів, 75%) та вибіркові (60 кредитів, 25%) компоненти. Цикл загальної підготовки – 83 кредити ЄКТС (34,5%); цикл професійної підготовки – 97 кредитів (40,5%), із них практична підготовка – 9 кредитів ЄКТС, підготовка кваліфікаційної роботи, яка відповідно до ОП не є окремим ОК, кредити на неї не виділені та ПРН не закріплені. Атестація здобувачів освіти відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Перегляд ОПП 2017 р. здійснено у 2020 р., що підтверджено протоколами засідань випускової кафедри. Порівняльний аналіз ОПП затвердженої в 2017 році, на яку здійснювався набір з 2017 по 2019 рік включно, з програмою 2020 року дає можливість зробити висновок про періодичний характер перегляду програми з метою її вдосконалення, так в ОП 2020 року цикл загальних дисциплін зменшено на 7 кредитів на користь професійного блоку, додано нові дисципліни загального циклу: «Основи критичного мислення», «Паблік рилейшнз», «Етика ділового спілкування» та професійної підготовки «Світовий політичний процес», «Влада та опозиція у сучасному політичному процесі», «Основи журналістики». Обсяг кредитів та навчальних дисциплін дозволяють зробити висновок про набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати складні та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. Освітні компоненти в цілому логічно взаємопов'язані, підпорядковані досягненню програмних результатів. Вибіркові компоненти спрямовані на посилення фахових компетентностей здобувачів, отриманих під час вивчення обов'язкових дисциплін. Зміст ОП 2017 року та результати опитування здобувачів вищої освіти демонструють можливість вибору однієї із двох дисциплін, тобто реальна можливість вибору передбачена для програми 2020 року, вибір 10 із переліку в 20 дисциплін буде реалізований з наступного навчального року.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Освітні компоненти програми є логічно пов'язаними між собою та в цілому дозволяють досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. ОПП містить всі необхідні реквізити, опис предметної сфери, професійний профіль випускника, вимоги до зарахування вступників, перелік компетентностей випускника, програмні результати навчання, опис програми навчання, перелік навчальних дисциплін та логічну послідовність їх вивчення, форми атестації здобувачів та форми оцінювання, можливості щодо продовження освіти, матеріально-технічне та інформаційне забезпечення освітнього процесу. У змісті ОП, що є предметом експертної оцінки, наявні компоненти, що дозволяють опанувати бакалаврський рівень підготовки відповідно до статті 5 Закону України «Про вищу освіту». Плутанина із назвою дисципліни загальної підготовки «Історія та культура України» (ОПП) / «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» (на сайті університету у вкладці «Освітні програми» в ОП «Політологія та державне управління» вказаний другий варіант (<https://cutt.ly/7xZTKtQ>)), а на сайті випускової кафедри та у матриці відповідності – перший.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОПП «Політологія та державне управління», НП, відомостей про самооцінювання, таблиць 1-3 дозволяє стверджувати, що зміст ОП відповідає предметній області «Політологія», але складова «державне управління» не підтверджена окремими ПРН, хоча наявні ОК Місцеве самоврядування, Державне управління, Електронне урядування могли б забезпечити відповідні ПРН. ОК необрунтовано переобтяжені ПРН, так професійні ОК14-21 забезпечують всі ПРН. Силабуси навчальних дисциплін є у відкритому доступі на сайті кафедри (<https://cutt.ly/gxZTeVo>), що можна відзначити як позитивну практику. Кваліфікаційні характеристики членів проектної групи, гаранта програми відповідають нормам діючого законодавства. Матриця відповідності ПРН, ОК, методів навчання та оцінювання складають логічну, взаємопов'язану систему. Результати навчання у силабусах та робочих програмах навчальних дисциплін формуються у вигляді «знати, вміти», що ускладнює аналіз їх відповідності компетентностям і ПРН зазначених в ОПП. Крім того, силабуси «Практики у ЗМІ» та «Практики службовця» визначають їх як нормативні дисципліни циклу загальних дисциплін. Незважаючи на деякі недоліки зміст ОП відповідає предметній області спеціальності та дає можливість досягти заявлених цілей та ПРН. Опитування та інші форми експертної оцінки підтверджують повноцінний освітній процес за освітньою програмою.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язі, передбаченому законодавством.

Пункт 5.1.2. "Положення про організацію навчального процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях", пункт 2 "Положення про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання студентів" гарантують участь здобувачів освіти у формуванні індивідуальної траєкторії навчання. Зміст ОПП передбачає індивідуальну траєкторію навчання. Здобувачі ОПП 2020 року мають можливість вибору дисциплін. Процедура вибору чітко прописана, здобувачі освіти з нею ознайомлені. Результати опитування фокус групи зі складу здобувачів вищої освіти (присутні Анна Рарог і Софія Проць (1 курс), Валерій Галагдін, Любомир Семенюк, Назар Терепа (2 курс), Іван Кошак (3 курс), Ріта Смаглюк (4 курс) дозволяють зробити висновок, що освітня програма передбачає реальну можливість (60 кредитів ЄКТС, що складає 25%) для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти вибіркового навчальних дисциплін здійснюється більшістю голосів усієї навчальної групи і оформлюється відповідною заявою. Вибіркові дисципліни представлені на сайті (<https://cutt.ly/jxZTsog>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП та навчальний план передбачають проведення семінарських занять з усіх навчальних дисциплін та трьох видів виробничої практики: Практика в масмедіа (4 кредити), Практика службовця (3 кредити) та Політологічна практика (2 кредити). За результатами опитування фокус групи зі складу здобувачів вищої освіти, випускників різних років, а також представників роботодавців можна зробити висновок, що зазначені заходи у цілому сприяють формуванню практичних навичок та фахових компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності. Так, ОК19 формує ЗК01, 04, 05, СК01-06; ОК20 формує ЗК01, 04- 06, СК01,05-07, 09; ОК21 формує ЗК01-05, СК01-06. Три види виробничої практики, які відповідно до мети, заявленої у силабусах, мають відмінні задачі та бази, забезпечують абсолютно ідентичні ПРН (за матрицею відповідності в ОП 2020 р. завантаженої до звіту всі 16 ПРН забезпечуються всіма видами практики). У силабусах зазначені компетентності, які формуються кожним видом практики, лише у

силабусі Політологічної практики вказані РН1, РН4, РН5, РН7-16, у силабусах Практика у ЗМІ і Практика службовця РН відсутні. Опитування фокус-груп експертною групою свідчить про вдале поєднання у практичній підготовці здобувачів досвіду наукової роботи та практичної діяльності викладачів, що працюють на кафедрі політології, управління та державної безпеки, так керівником Практики у масмедіа є практикуючий журналіст, співробітник кафедри Тарас Літковець. Випускники на фокус-групі згадували свою практику у мас-медіа та практику службовця як таку, що дала можливість отримати перше місце роботи (Ольга Назарук випусковий редактор місцевих новин, Наталія Огей редактор громадського інтернет-телебачення, Ірина Шває помічник голови Волинської ОДА). На сайті університету оприлюднені робочі програми практик (<https://cutt.ly/YxZTc3F>). Бази практики на сайті не оприлюднені.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) передбачено шляхом вивчення обов'язкових дисциплін загального циклу, проходженням виробничої практики (3 види), а також вивченням дисциплін професійної підготовки, так «Електронне урядування на державній службі» формує навички самостійної роботи з джерелами інформації, здатність планувати та управляти часом, «Державне управління» - здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями, навички міжособистісної взаємодії, «Політична соціологія» - здатність бути критичним та самокритичним. «ЗМІ у суспільному житті»-здатність критично сприймати політичну інформацію. Зі слів здобувачів, вони беруть участь у різних заходах, а саме: виставках, конференціях, конкурсах, а також у спортивних заходах, громадській діяльності. При кафедрі активно працює "Майстерня публічного лідерства", спрямована на підвищення рівня ораторської майстерності, командних та лідерських якостей. Виходячи зі змісту силабусів види навчальної діяльності та методи навчання (робота в малих групах, проекти, рольові ігри, моделювання ситуацій тощо), а також тематика занять сприяють формуванню здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок (soft skills).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю 052 "Політологія" відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Навчальний план відповідає ОПП та формується навчальною частиною університету з урахуванням пропозицій випускової кафедри, обговорюється на засіданні кафедри, Вченою радою факультету та затверджується Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки. Обсяг завдань на самостійну підготовку є виваженим та дозволяє опрацювати навчальний матеріал. За НП 2020 року із 7200 годин навчального навантаження здобувача освіти бакалаврського рівня, 2972 години (41%) відведено на аудиторне навчання, а 3790 (53%) на самостійну роботу. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим, і дозволяє досягнути цілей та програмних результатів навчання. Але 8 семестр виглядає перевантаженим, на нього припадає 7 ОК (у тому числі Практика службовця) та Кваліфікаційна робота. Позитивною практикою є анонімне опитування щодо рівня задоволеності студентами організацією освітнього процесу, що проводиться навчально-методичним відділом. Результати опитування аналізуються викладачами та адміністрацією факультету та беруться до уваги при плануванні наступного навчального року. Аналіз змісту ОП та її ОК, розкладу занять, контрольних заходів дозволяє зробити висновок, що обсяг ОПП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів. Результати семестрового контролю свідчать про те, що обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Опитування здобувачів свідчать, що освітній процес здійснювався і в умовах карантинних обмежень.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою не здійснюється, однак ОПП сприяє застосуванню елементів дуальної форми освіти. Опитування фокус-груп показало, що викладачі, які поєднують викладацьку діяльність із практичною, сприяють впровадженню та реалізації елементів дуальної форми освіти. Тарас Літковець (практикуючий політичний журналіст) викладає "ЗМІ у суспільному житті", здійснює керівництво Практикою в масмедіа, "Електронне урядування" викладає сумісник- державний службовець Юлія Соломко.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильними сторонами ОП у контексті Критерію 2 є: -освітні компоненти за даною ОПП складають логічну взаємопов'язану систему і дозволяють досягти цілей та ПРН, які забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами; -проведення опитувань стейкхолдерів, результати яких враховуються при перегляді змісту дисциплін та ОП, організації освітнього процесу. Позитивні практики: -постійний контакт гаранта програми та випускової кафедри із роботодавцями для своєчасного коригування змісту ОПП та її компонентів; -оприлюднення ОПП, навчальних планів та силабусів навчальних дисциплін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: - складова ОПП «державне управління» не підтверджена окремими ПРН; - вибір дисциплін здобувачами освіти 2017-19 рр. прийому здійснювався за принципом «1 із 2» всією академічною групою за більшістю голосів, - вибір дисциплін за ОПП 2020 року обмежений 20, при тому, що необхідно протягом навчання на 2-4 курсах обрати 10, тобто можливість вибору обмежена, при чому вибіркові дисципліни не визначені за належністю до професійного чи загального циклу, - переобтяженість освітніх компонентів ПРН, так ОК 1-4, ОК 7-12 та ОК 15-21 професійного спрямування забезпечують досягнення всіх ПРН, -відсутність ПРН у силабусах Практика службовця та Практика у ЗМІ. Недоліки: - ОПП вказує як форму атестації здобувачів захист кваліфікаційної роботи, хоча у переліку ОК кваліфікаційна робота відсутня, силабус та рекомендації щодо її написання та захисту відсутні; - плутанина із назвою дисципліни загальної підготовки «Історія та культура України» (ОПП) / «Україна в європейському історичному та культурному контекстах»; - переважаність 8 семестру (7 ОК та кваліфікаційна робота). На думку експертної групи всі виявлені недоліки є некритичними. Рекомендації щодо удосконалення: - додати ПРН, які відповідатимуть складовій ОПП «державне управління», - розширити перелік дисциплін вільного вибору; - розглянути доцільність поділу вибірових дисциплін на дисципліни загального та професійного спрямування, або визначити тип наявних дисциплін, що пропонуються до вільного вибору студентів; - проаналізувати доцільність віднесення дисциплін «Загальна теорія політики», «Вибірчі системи держав світу», «Політична статистика» до загального циклу, а «Основи журналістики» до професійного; - виділити по 4-5 ПРН, які оптимально забезпечуються конкретними ОК; - додати ПРН у силабуси Практика службовця та Практика у ЗМІ; - кваліфікаційну роботу зазначити як окремий освітній компонент ОПП із виділенням кредитів, тижнів для її підготовки та закріпленням відповідних ПРН; - у силабусах окремо виділяти soft-skills, які формуються ОК.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура і зміст ОПП "Політологія та державне управління" у ЗВО відповідають вимогам підкритеріїв 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8. ОП відповідає нормативним показникам обсягу (у рамках ЄКТС) та спрямована на формування сучасних компетентностей, необхідних у практичній діяльності в сфері політології. Здобувачі освіти ОПП 2020 р. мають можливість формувати власну траєкторію навчання шляхом вибору дисциплін. Навчальний план, робочі програми (силабуси) навчальних дисциплін та практик дозволяють досягти цілей ОПП. На думку експертної групи всі виявлені недоліки є некритичними. Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Прийом на навчання за ОПП відбувається згідно затверджених Правил прийому до ЗВО (<https://cutt.ly/T16A3AA>). Правила прийому є системно структуровані, викладені чітко і зрозуміло, містять необхідні інформативні додатки, не містять положень дискримінаційного характеру. Прийом на навчання відбувається на основі повної загальної середньої освіти і результатів ЗНО На сайті ЗВО розміщена інша важлива і необхідна інформація для абітурієнтів.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

У 2020 році на ОПП було оголошено дві конкурсні пропозиції – відкрити та небюджетну. Конкурсний відбір проводився на основі сертифікатів ЗНО з української мови та літератури, історії України, математики/іноземної мови – для відкритої; з української мови та літератури, історії України, географії/біології – для небюджетної пропозиції) Вибір дисциплін та вага коефіцієнта кожної пропозиції визначається відповідно до потреби базових компетентностей для засвоєння освітніх компонентів. Мінімальна кількість балів з кожного конкурсного предмету для допуску до участі в конкурсі на обидві пропозиції становила 125. Інформація про умови вступу на ОПП розміщена на сайті ЗВО.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання здобутих в інших закладах освіти регулюються «Положенням про організацію навчального процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/9l6GBRo>), «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/ml6JaEN>). Ці документи розміщені на офіційному сайті ЗВО. В документах містяться підходи і принципи академічної мобільності відповідно до норм, визначених Постановою Кабінету міністрів України від 12.08.2015 року №579 «Про затвердження положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» (<https://cutt.ly/1l6J2HY>). У ЗВО існує практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Процедура регламентується «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/ml6JaEN>). ЗВО забезпечує міжнародну і внутрішню академічну мобільність. Основними видами академічної мобільності є ступенева мобільність і кредитна мобільність. У 2020 році з Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича переведено на ОПП студента Затерчука Романа Миколайовича. На основі розгляду результатів навчання та навчального плану підготовки бакалавра зі спеціальності 052 «Політологія» за освітньо-професійною програмою Політологія та державне управління ЗВО, комісія ухвалила визнати результати навчання при переведенні на 2 курс. Водночас, ЕГ рекомендує проводити роз'яснювальну роботу та надавати пропозиції здобувачам щодо участі у програмах академічної мобільності і не лише з політології. Вважаємо, що це сприятиме розвитку загальних та професійних компетентностей.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у ЗВО регламентуються «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/el6K9EC>). Під час спілкування із здобувачами освіти, ЕГ отримала інформацію про два випадки визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. ЕГ рекомендує проводити роз'яснювальну роботу та надавати пропозиції здобувачам щодо участі у неформальній освіті щодо всіх освітніх компонентів тому, що це сприятиме різносторонньому розвитку компетентісно-професійних навиків.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Прийом на навчання за ОПП відбувається згідно затверджених Правил прийому до ЗВО (<https://cutt.ly/Tl6A3AA>), які є системно структуровані, викладені чітко і зрозуміло, містять необхідні інформативні додатки, не містять положень дискримінаційного характеру. Вибір дисциплін та вага коефіцієнта кожної пропозиції визначається потребою базових компетентностей для засвоєння освітніх компонентів. Мінімальна кількість балів з кожного конкурсного предмету для допуску до участі в конкурсі становить 125. Визнання результатів навчання здобутих в інших закладах освіти регулюються «Положенням про організацію навчального процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/9l6GBRo>), «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/ml6JaEN>). Ці документи розміщені на офіційному сайті ЗВО. Застосовується практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у ЗВО регламентуються «Положенням про визнання

результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/el6K9EC>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ констатує, що на недостатньому рівні проводиться роз'яснювальна робота та надаються пропозиції здобувачам щодо участі у програмах академічної мобільності і не лише з політології. В результаті спілкування із здобувачами освіти, ЕГ підтверджує два випадки визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Вважаємо, що здобувачі освіти не достатньо використовують можливості визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті і дана процедура є такою, що несистемно застосовується. ЕГ рекомендує проводити роз'яснювальну роботу та надавати пропозиції здобувачам щодо участі у неформальній освіті щодо всіх освітніх компонентів тому, що це сприятиме різносторонньому розвитку професійних навиків.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОПП є чіткими і зрозумілими, в них не міститься дискримінаційних положень та розміщені на офіційному вебсайті ЗВО. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої ОПП. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності, є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Визначено правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. На недостатньому рівні проводиться роз'яснювальна робота щодо визнання результатів навчання отриманих під час програм академічної мобільності та у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Визначені у силабусах методи навчання (лекційні, семінарські та практичні заняття, індивідуальні науково-дослідні завдання, методи моделювання ситуацій, тренінги, презентації, робота з першоджерелами) сприяють досягненню цілей та програмних результатів навчання. При викладанні науково-педагогічні працівники використовують широкий спектр методів інноваційного навчання, ситуаційного навчання, ділові/рольові ігри, практикуми публічних виступів, захисти презентацій, проблемно-орієнтовані методи, навчання через 3 види виробничої практики, що відповідає заявленому характеру ОПП. У ході фокус-груп із здобувачами та випускниками ОПП використання різноманітних методів було підтверджено та відмічено як сильна сторона ОПП. Залежно від змісту та особливостей кожної освітньої компоненти застосовується диференційний підхід до вибору методів навчання. Це відповідає студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Академічна свобода здобувачів вищої освіти реалізується під час вибору тем та керівників курсових робіт. Програмні результати навчання досягаються через використання широкого спектру активного навчання та інтерактивних практичних занять (ЕГ переконалася, що для забезпечення досягнення цілей ОПП належним чином обладнані навчальні аудиторії, є необхідні мультимедіа тощо). Під час реалізації освітньої програми відбувається опитування щодо задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання. Аналіз результатів моніторингу якості освіти за ОПП використовується під час коригування змісту ОП та методів навчання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Формою представлення інформації про мету ОПП, її зміст, ЗК, СК та ПРН є освітня програма, яка оприлюднена на сайті випускової кафедри та сайті університету у відповідній вкладці. Навчальний план надає інформацію щодо графіку освітнього процесу, навчального навантаження здобувача та форм атестації (<https://cutt.ly/ZxZU9fV>). Формою представлення детальної інформації про освітні компоненти є силабуси. Силабуси освітніх компонентів за ОПП оприлюднені на сайті випускової кафедри політології, управління та державної безпеки

(<https://cutt.ly/txZU5BT>). У силабусах, зокрема, деталізовані форми і методи контролю, критерії оцінювання знань здобувачів та розподіл балів. Експертна група пересвідчилася у ході акредитаційної експертизи, що здобувачі вищої освіти мають повний доступ до: графіку навчального процесу, силабусів, вказівок щодо процедури підсумкових контрольних заходів, критеріїв оцінювання, як загальних для університету, так і за окремими видами контролю у межах освітніх компонентів, переліків питань для самостійного вивчення, рекомендацій щодо організації самостійної роботи.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП відбувається шляхом залучення здобувачів до виконання науково-дослідних робіт, які виконуються на кафедрі: «Інституційні зміни процесу демократичних трансформацій в Україні: Волинь» та «Публічна служба в умовах реформування публічного управління і децентралізації». На кафедрі діють Аналітичний центр та Лабораторія гендерних досліджень. Відповідно до ОПП 2020 року передбачено проведення здобувачами 4 курсу разом із науковими керівниками власних досліджень для написання кваліфікаційних робіт. Здобувачі освіти залучаються до наукової діяльності у рамках роботи Ради молодих вчених і Наукового товариства студентів та аспірантів університету. Викладачі кафедри здійснюють науково-дослідну роботу за напрямками, що сприяють формуванню професійних компетентностей здобувачів освіти. Сталий зв'язок між викладанням та науковими дослідженнями забезпечує функціонування магістратури та аспірантури зі спеціальністю 052 «Політологія» на випусковій кафедрі. Створено сприятливі умови та наявні можливості для поєднання навчання і досліджень за ОПП. Щорічно випусковою кафедрою за участю здобувачів освіти проводяться «Всеукраїнські політологічні читання імені професора Богдана Яроша», за результатами яких публікуються збірки наукових праць.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту освіти здійснюється за пропозиціями викладачів кафедри та академічної спільноти. Вагому роль в оновленні змісту ОП відіграє тісна співпраця із практиками та роботодавцями, що представляють органи державної влади та місцевого самоврядування м. Луцька та області. За останні два роки викладачі дисциплін професійного спрямування за ОП захистили дві дисертації на здобуття наукового ступеню доктора політичних наук (Ярош Я.Б., 2019 рік «Політична конкуренція парламентських партій», Бусленко В.В., 2020 рік «Взаємовідносини влади та опозиції в контексті демократизації політичних систем»). Визначення необхідності модернізації змісту освіти здійснюється по завершенню вивчення дисциплін на підставі аналізу результатів підсумкового оцінювання, зворотного зв'язку із здобувачами та через опитування стейкхолдерів щодо змісту ОПП на сайті університету. Результати опитувань обговорюються на засіданні кафедри та Вченій раді факультету. Робочі програми дисциплін, силабуси щороку обговорюються на засіданнях кафедри, затверджуються відповідними протоколами.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Норми міжнародного співробітництва належно виписані та оприлюднені (<https://cutt.ly/bxZluSY>). На сайті університету викладені договори із 46 зарубіжними ЗВО. Пріоритетними напрямками власного стратегічного розвитку ЗВО визначає налагодження та поглиблення співпраці з університетами і організаціями інших країн світу, підвищення якості освіти і науки у відповідності з міжнародними освітніми стандартами, що відображається в цілях та змісті ОП. Відділ міжнародних зв'язків ЗВО (<https://cutt.ly/XxZlXsn>) регулярно проводить заходи з інформування здобувачів вищої освіти та викладачів щодо можливостей закордонного навчання і стажування. Науково-педагогічні працівники та здобувачі мають можливість використовувати міжнародні інформаційні ресурси та бази даних, які знаходяться у вільному доступі в мережі Інтернет (зокрема, Scopus, Web of Science). Викладачі, які працюють на ОПП підвищують свою кваліфікацію на міжнародних тренінгах та програмах, що підтвержене сертифікатами учасників: С.О. Байрак - тренінг «Інтерактивна методологія викладання курсу з громадянської освіти «Демократія: від теорії до практики» (Міжнародна фундація виборчих систем (IFES) 2020 р.), В.М. Пахолок - семінар «Школа електронного урядування» швейцарсько-української Програми «Електронне урядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP) 2017 р., Л. І. Пашко - інтерактивний тренінг за проектом «Capacity Building of NAPA for Open Local Governance» (Словацька агенція міжнародного розвитку та співробітництва, 2016 р. Відповідно до Договору про співпрацю між Академією імені Яна Длугоша в Ченстохові та СНУ імені Лесі Українки в осінньому семестрі 2020/2021 навчального року в польському університеті пройшли онлайн стажування 5 здобувачів освіти ОПП «Політологія та державне управління» (Туриця І., Болібрех Н., Проць С., Лапанюк В., Яремчук А.). Студентка Н. Огей навчалася в 1 семестрі 2019-2020 навчального року у Поморській академії у Слупську (Республіка Польща). В університеті започатковано програму «Подвійний диплом» із Академією імені Яна Длугоша в Ченстохові (РП). За результатами стажування здобувачів ОПП триває робота щодо впровадження програми «Подвійний диплом» на ООП. Практика залучення до викладання на ОПП викладачів із зарубіжних ЗВО не застосовується. Про рівень ознойомлення здобувачів із світовими науковими здобутками з дисциплінами, що викладаються на ОП можуть свідчити списки рекомендованої літератури в силабусах: «Політична свідомість і культура» з 58 джерел,

іншомовних 0, 2016 р. – 1, всі інші видані до 2015 р, «Політичні еліти» з 8 основних джерел всі видані до 2008 р, з додаткових 65 всі видані до 2012 р., «Політична соціологія» всі 7 основних джерел до 2011 року, додаткових 6 – до 2008 р, жодного іншомовного, «Політика в особах» всі 58 джерел видані до 2013 р., іншомовних немає, «Загальна теорія політики» всі 26 джерел видані до 2006 р., «Історія зарубіжних політичних вчень» з 76 рекомендованих джерел жодного іншомовного.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: -академічна мобільність здобувачів освіти; -функціонування Аналітичного центру та Лабораторії гендерних досліджень на випусковій кафедрі, дослідницька діяльність яких сприяє формуванню загальних та фахових компетентностей здобувачів освіти ОПП «Політологія та державне управління»; -наявність Тимчасового порядку організації і проведення в дистанційному режимі заліково-екзаменаційної сесії та державної атестації у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3rUWWHo>) Позитивні практики: -участь викладачів у міжнародних проєктах; -щорічне проведення наукових заходів за участю здобувачів освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: -відсутність залучення закордонних викладачів до викладання на ОПП; -незначне представлення у списках рекомендованої літератури у силабусах новітніх (за останніх 5 років) та англomовних джерел. Недоліки: відсутні. Рекомендації: - збільшити кількість здобувачів освіти ОПП – учасників академічної мобільності, - доповнити список рекомендованих джерел у силабусах здобутками світової та вітчизняної політичної думки, у тому числі англomовної, за останні 5 років, -вжити заходів щодо залучення до викладання на ОПП закордонних викладачів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання і викладання за освітньою програмою в цілому відповідає визначеному критерію за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5. На думку експертної групи всі виявлені недоліки є некритичними. Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти регламентовані нормами «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/uxZl3jn>), «Положення про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/9xZOuH8>), пункту 3.8 «Положення про державну екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти в Волинському національному університеті імені Лесі Українки» та відповідають рівню програмних результатів навчання (<https://cutt.ly/xxZOgnF>). Здобувачам вищої освіти на перших заняттях з дисциплін викладачі повідомляють методи та критерії поточного оцінювання, процедуру та критерії оцінювання підсумкової атестації. Детальна інформація щодо критеріїв оцінювання міститься у силабусах ОК. Під час опитування фокус групи здобувачів вищої освіти було встановлено, що останні мають достатній доступ до інформації щодо форм та критеріїв оцінювання контрольних заходів. Було зазначено, що критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими для них.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

ОПП відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Аналіз ОПП 2020 року і навчального плану підготовки бакалаврів показав, що формою атестації є захист кваліфікаційних робіт, як і передбачено стандартом. Таким чином ОПП повністю відповідає цьому критерію.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основним документом, що регламентує правила проведення контрольних заходів у ВНУ є «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки», а також «Положення про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у Волинському національному університеті імені Лесі Українки». Правила проведення контрольних заходів під час карантину визначаються «Тимчасовим порядком організації і проведення в дистанційному режимі заліково-екзаменаційної сесії та державної атестації в СНУ імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/xxZOxD1>). Оскарження оцінювання результатів навчання відбувається відповідно пункту 5. Врегулювання конфліктів у навчальному процесі «Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки» (<https://cutt.ly/cxZOTUT>). У випадку виявлення елементів корупції студент може звернутися до органів студентського самоврядування, до адміністрації ЗВО або скористатися скринькою довіри, що знаходиться в навчальному корпусі. Повторне складання екзаменів, заліків допускається не більше двох разів із кожної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету. Спірним виглядає практика додавання мотиваційних 3 балів за активність студента на заняттях, передбачена «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів» та підтверджена силабусами, викладачами на здобувачами освіти, адже сама по собі активність не гарантує формування компетентностей та ПРН. Під час проведення фокус-групи зі студентами та представниками студентського самоврядування було виявлено, що студенти обізнані з правилами проведення контрольних заходів, але прикладів оскарження результатів контрольних заходів на ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності чітко відображені у «Положенні про захист інтелектуальної власності у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки» (<https://bit.ly/3u88uZk>), «Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ЗВО» (<https://bit.ly/2LOmLsG>), «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (<https://bit.ly/3dbGGNv>) і послідовно поширюються серед всіх учасників освітнього процесу під час реалізації ОП. Для профілактики академічного плагіату п. 3.2.2 «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ЗВО» передбачено публічний захист кваліфікаційних робіт та розміщення їх списку на сайтах кафедр та розміщення всіх кваліфікаційних робіт у закритому електронному фонді Університету. Відповідно до п. 4.10 за 10 днів до захисту відповідальна особа від кафедри передає електронні версії кваліфікаційних робіт до електронного фонду. Додаток 2 до Положення містить 5 рекомендованих програм для перевірки на антиплагіат, 3 з них платні. П. 7.5. зазначеного положення вказує, що виявлення у кваліфікаційній роботі здобувача плагіату може бути підставою для подання на ім'я ректора службового клопотання про недопущення роботи до захисту. п. 5.4 Захист кваліфікаційних робіт «Положення про захист кваліфікаційних робіт (проектів)» (<https://cutt.ly/RxZOFFq>) передбачає подання антиплагіатного висновку на захист ДЕК, п.6 вимагає розміщення електронної версії у закритому фонді університету. Під час проведення фокус-груп, було встановлено, що здобувачі ОПП обізнані щодо поняття академічної доброчесності, але здебільшого звужують його до боротьби із плагіатом. Під час зустрічі зі здобувачами освіти було виявлено, що перевірка письмових робіт на плагіат покладається на самих здобувачів (вони отримують від викладачів перелік антиплагіатних програм), для оцінки «добре» прийнятним вважається рівень унікальності вище 60 %. Зі слів здобувача для перевірки курсової роботи на плагіат під час карантину студенти академічної групи отримали на Вайбер від викладача список програм для перевірки текстів на антиплагіат, дві з них були на домені /ru. Студенти та НПП зазначили, що станом на сьогодні порушень академічної доброчесності під час вивчення освітніх компонентів не зареєстровано, що самі здобувачі пояснюють малочисельністю академічних груп за ОП. Волинський національний університет у своїй структурі не містить окремого структурного підрозділу чи посадової

особи, відповідальною за забезпечення якості вищої освіти, в обов'язки якого входить сприяння дотриманню всіма учасниками освітнього процесу засад академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: -форми контролю та методи оцінювання, що відповідають рівню програмних результатів навчання, достатній рівень їх оприлюднення; -чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання здобувачам освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: -відсутність доступних здобувачам освіти єдиних інформаційно-технічних засобів перевірки письмових робіт на плагіат; -відсутність окремого структурного підрозділу, або особи із забезпечення якості вищої освіти, в обов'язки якого входить дотримання всіма учасниками освітнього процесу засад академічної доброчесності. Недоліки: -відсутність в ОП окремої ОК чи змістовного модулю, присвячених академічній доброчесності. Рекомендації щодо удосконалення: -запровадити в ОПП окрему ОК або змістовний модуль в наявному ОК, присвячені академічній доброчесності, -проаналізувати доцільність додавання мотиваційних 3 балів у кожному модулі за ОК за активність при поточному оцінюванні, -не рекомендувати студентам програми країни – агресора для перевірки текстів на плагіат.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма та діяльність за цією освітньою програмою загалом відповідають визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ, внаслідок аналізу звіту про самооцінювання та після спілкування із НПП які забезпечують реалізацію ОП та здобувачами освіти, було встановлено, що НПП, які забезпечують ОПП, мають відповідну академічну і професійну кваліфікацію, наукову спеціальність, вчене звання чи наукові публікації та здійснюють науково-методичне забезпечення ОПП. Добір НПП і їх співвіднесеність із дисциплінами є обґрунтованими, кваліфікаційні і академічні характеристики НПП відповідають дисциплінам, які вони викладають.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Добір викладачів для забезпечення освітнього процесу відбувається відповідно до внутрішніх нормативних документів та на конкурсній основі. Процедура конкурсного відбору регулюється відповідно до «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів» (контрактів) (<https://cutt.ly/2hZmXQ4>) та «Положення про порядок та основні кваліфікаційні вимоги при призначенні (переведенні) на посади науково-педагогічних працівників» (<https://cutt.ly/PhZboli>). Конкурсний відбір проводиться в умовах гласності, відкритості, законності, рівності прав, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. До процедури конкурсного добору НПП залучаються здобувачі освіти шляхом анкетування. Основними критеріями відбору визначено відповідність пункту 30 Ліцензійних умов провадження освітньої

діяльності, наявність наукового ступеня або вченого звання, рівня професійної кваліфікації та постійне її підвищення, досвід роботи в галузі, публікації в наукових фахових виданнях України та в періодичних зарубіжних виданнях, зокрема включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, комунікативні здібності НПП, рейтингова позиція в щорічному рейтингуванні НПП. Кандидатури претендентів на посади НПП проходять обговорення на засіданні кафедри, засіданні вченої ради факультету та на засіданні кадрової комісії університету. В процесі обрання на посаду НПП, для оцінювання придатності та рівня професійної кваліфікації кандидата, кафедра може запропонувати кандидату прочитати пробну лекцію, провести семінарське або практичне заняття за участю всіх бажаючих. Позитивним є те, що підвищення рівня професіоналізму досягається через низьку плинність кадрів та шляхом добору кращих викладачів, які через конкурсні процедури залучаються для викладання на ОПП. На думку ЕГ було би доречним створити окрему вкладку на сайті відділу кадрів, яка би містила конкурсну інформацію. На сторінці відділу кадрів інформація відсутня та є неактивними посилання на нормативні документи.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

В ході спілкування із роботодавцями, ЕГ було з'ясовано, що вони є залученими до реалізації та організації освітнього процесу. Підтвердженням залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу є проведення практики службовця в органах влади та місцевого самоврядування та практики в ЗМІ. Договори про співпрацю підписано між ЗВО та Волинською обласною радою, Волинською ОДА та її структурними підрозділами, Луцькою міською радою та її структурними підрозділами та ін. (<https://cutt.ly/Jj6ltd>, <https://cutt.ly/vj6lorg>, <https://cutt.ly/8j6lblz>). Публічні заходи, зокрема Школа молодого політика (січень-березень 2019 року) відбулася за участю роботодавців (<https://cutt.ly/wzrRfDz>). Налагоджена співпраця із випускниками, зокрема І.Гузем, народним депутатом Верховної Ради України 8 і 9 скликання, депутатами Волинської обласної ради 7-го скликання А.Бокочем, В.Кучером, депутатом Луцької міської ради Б.Богоносом та ін. Роль містка із роботодавцями виконував «А-В HUB» СНУ імені Лесі Українки. Зокрема, 16 січня 2018 року в приміщенні «А-В HUB» СНУ імені Лесі Українки відбулася зустріч із стейкхолдерами (<https://cutt.ly/azrRMlp>) щодо організації дуальної освіти. Брала участь у ГР при МФО «Рівні можливості» Верховної Ради України гарант програми, професор Оксана Ярош (29.01.2021 року) (<https://cutt.ly/vzrTUKC>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Існує практика залучення на ОПП до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів, представників роботодавців. На кафедрі до 2019 року працював доктор політичних наук, професор Валентин Малиновський, консультант Офісу реформ у ВРВ Асоціації міст України (<https://cutt.ly/NzrYWll>). На кафедрі працює директор департаменту державної реєстрації Луцької міської ради, кандидат наук з державного управління Юлія Соломко. Старший викладач Тарас Літковець має управлінський та журналістський досвід, також є політичним оглядачем радіостанції «Радіо «Луцьк»» (<https://cutt.ly/vzrYDpb>). В 2017–2020 роках на кафедрі викладав керівник ГО «ЦПАВК» Михайло Наход. ЕГ відзначає ефективну і плідну співпрацю роботодавців та ЗВО і кафедри, зокрема. Вважаємо, що необхідно більш системно і на постійній основі залучати професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до аудиторних занять.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО забезпечує можливості підвищення кваліфікації викладачів. Із цією метою укладено двосторонні угоди з низкою установ, організацій, іншими ЗВО. Організацію та проходження стажування регламентує Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (<https://cutt.ly/AhCotVj>). Викладачі кафедри пройшли стажування в інших ЗВО, де ведеться підготовка фахівців за ОПП Політологія. З цією метою були укладені відповідні угоди із ЗВО України, зокрема Дніпровським національним університетом імені Олеся Гончара, Українським католицьким університетом, Львівським національним університетом імені Івана Франка, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Національним університетом «Кієво-Могилянська академія», Національним університетом «Острозька академія» тощо. У 2017 році професор Валерій Бортніков пройшов стажування на кафедрі державного управління КНУ імені Т. Шевченка, у 2019 році доцент Сергій Байрак стажувався на кафедрі політичних наук РДГУ. Діє аспірантура із підготовки здобувачів третього рівня освіти за спеціальністю 052 Політологія, є фахове видання «Літопис Волині» (<https://cutt.ly/bhCprxf>), щорічно кафедра проводить конференцію «Всеукраїнські політологічні читання пам'яті професора Богдана Яроша». Також здобувачі освіти і НПП мають можливість публікуватися у збірнику матеріалів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» (<https://cutt.ly/MzrITDS>). Позитивною практикою є те, що колективним договором гарантовано оплату відряджень НПП для участі в науково-практичних конференціях; оплату витрат, пов'язаних із захистом дисертацій; компенсацію оплати за складання кандидатських іспитів тощо (<https://cutt.ly/9hCaaxp>). Елементами моніторингу рівня професіоналізму викладачів є система рейтингування. Запроваджено рейтингове оцінювання викладачів (<https://cutt.ly/fzrOOyuk>) та преміювання за результатами рейтингу. За результатами рейтингування 2020 року професор кафедри Олександр Колб зайняв у ЗВО 4 місце серед 808 НПП (<https://cutt.ly/AzrSxmM>) Результати стажування, підвищення кваліфікації та рейтингування враховуються при

проходженні атестації працівника чи обранні за конкурсом. Викладачі, які забезпечують освітній процес за ОПП беруть участь у науково-практичних конференціях.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Система заходів, що використовуються в ЗВО з метою стимулювання розвитку викладацької майстерності, включає матеріальні та моральні заохочення. Матеріальні заохочення регламентуються Положенням про встановлення надбавок і доплат працівникам університету (додаток 4 до Колективного договору (<https://cutt.ly/xhCRx7k>)). Зокрема, передбачено надбавки науково-педагогічним працівникам за наукові ступені та вчені звання: доцентам – 25% від посадового окладу, професорам – 33%, кандидатам наук, докторам філософії – 15%, докторам наук – 25%. За здобуття наукового ступеня доктора наук передбачена одноразова премія у розмірі 20 000 гривень. Також здійснюється преміювання працівників відповідно до «Положення про преміювання працівників університету» (Додаток № 3 до Колективного договору (<https://cutt.ly/xhCRx7k>)). Також у ЗВО є нагрудні знаки, зокрема «Медаль за вагомий внесок у становлення та розвиток університету». Доплати до посадового окладу передбачені також за педагогічний стаж (за 3 роки стажу – 10% від окладу, 10 років – 20% окладу, 20 років – 30% окладу). Матеріальне стимулювання передбачене за знання та використання іноземних мов у професійній діяльності (до 25% від посадового окладу). Інші надбавки та премії виплачуються викладачам за наявності обґрунтованого подання керівника структурного підрозділу та фінансових ресурсів. Університет проводить рейтингове оцінювання діяльності НПП і фінансово стимулює працівників через одноразові доплати за показниками (<https://bit.ly/2LOW8nr>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

ЕГ, внаслідок аналізу нормативної бази університету та після спілкування із начальником відділу кадрів ЗВО Наталією Чечель, НПП які забезпечують реалізацію ОП та здобувачами освіти, було встановлено, що НПП, які забезпечують ОПП, мають відповідну академічну і професійну кваліфікацію, наукову спеціальність, вчене звання чи наукові публікації та здійснюють науково-методичне забезпечення ОПП. Добір викладачів для забезпечення освітнього процесу відбувається відповідно до внутрішніх нормативних документів та на конкурсній основі. Конкурсний відбір проводиться в умовах гласності, відкритості, законності, рівності прав, колегіальності прийняття рішень конкурсною комісією, незалежності, об'єктивності та обґрунтованості рішень конкурсної комісії, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. До процедури конкурсного добору НПП залучаються здобувачі освіти шляхом анкетування. Фактами залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу є проведення практики службовця в органах влади та практики в ЗМІ. Договори про співпрацю підписано між ЗВО та Волинською обласною радою, Волинською ОДА, Луцькою міською радою тощо (<https://cutt.ly/Jj6ltd>, <https://cutt.ly/vj6lorr>, <https://cutt.ly/8j6lblz>). На базі цих структур здобувачі освіти проходять практики службовця в органах державної влади та місцевого самоврядування. Налагоджена співпраця із випускниками, відбуваються зустрічі із стейкхолдерами (<https://cutt.ly/azrRMlp>) щодо організації дуальної освіти. Існує практика залучення на ОПП до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. ЕГ відзначає ефективну і плідну співпрацю роботодавців та ЗВО і кафедри. Викладачі кафедри пройшли стажування в інших ЗВО, відповідно до укладених угод. Діє аспірантура із підготовки здобувачів третього рівня освіти за спеціальністю 052 Політологія, є фахове видання «Літопис Волині» (<https://cutt.ly/bhCprxf>), збірник матеріалів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень» (<https://cutt.ly/MzrITDS>). щорічно кафедра проводить конференцію «Всеукраїнські політологічні читання пам'яті професора Богдана Яроша». Позитивною практикою є те, що колективним договором гарантовано оплату відряджень НПП для участі в науково-практичних конференціях; оплату витрат, пов'язаних із захистом дисертацій; компенсацію оплати за складання кандидатських іспитів тощо (<https://cutt.ly/9hCaaxp>). Елементами моніторингу рівня професіоналізму викладачів є система рейтингування. Результати стажування, підвищення кваліфікації та рейтингування враховуються при проходженні атестації працівника чи обранні за конкурсом. Система заходів, що використовуються з метою стимулювання розвитку викладацької майстерності, включає матеріальні та моральні заохочення. Університет проводить рейтингове оцінювання діяльності НПП і фінансово стимулює працівників через доплати (<https://bit.ly/2LOW8nr>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

На думку ЕГ було би доречним створити окрему вкладку на сайті відділу кадрів, яка би містила конкурсну інформацію. На сторінці відділу кадрів інформація відсутня та є неактивними посилання на нормативні документи. Хоча в ході спілкування із роботодавцями, ЕГ було з'ясовано, що вони є залученими до реалізації та організації освітнього процесу, однак вважаємо, що необхідно більш системно і на постійній основі залучати професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до аудиторних занять.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна і професійна кваліфікація НПП забезпечує досягнення визначених ОПП цілей та ПРН. Процедури конкурсного добору НПП є прозорими і створюють можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОПП. ЗВО, кафедра залучають роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. До аудиторних занять залучають практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Відбувається сприяння професійному розвитку викладачів через власні програми ЗВО та у співпраці з іншими організаціями. Систематично відбувається стимулювання викладацької майстерності НПП. Було би доречним створити на сайті відділу кадрів окрему вкладку, яка би містила конкурсну інформацію. На сторінці відділу кадрів така інформація відсутня та є неактивними посилання на нормативні документи. Професіонали-практики, експерти, представники роботодавців до аудиторних занять залучаються не системно і не на постійній основі.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час експертизи, експертна група оглянула наявне в ВНУ матеріально-технічне забезпечення, інфраструктуру та інформаційні ресурси. Під час зустрічей із НПП та студентами фігурувала інформація про дві аудиторії з інтерактивними дошками, що було підтверджено під час зустрічі. Також наявні дві аудиторії обладнані комп'ютерами, одна з яких є сучасною, оснащеною наприкінці 2019 року. За інформацією представників адміністрації закладу, передбачено, протягом найближчого часу, забезпечення усіх поверхів корпусу факультету Історії, політології та національної безпеки доступом до мережі інтернет, за допомогою технології Wi-Fi. ЕГ відвідала бібліотеку університету та пересвідчилася у наявності навчальної літератури за тематикою освітньої програми. Інтерв'юванням здобувачів вищої освіти, безпосередньо заочної форми, було встановлено що дана література використовується безпосередньо під час навчання. Безпосередньо в корпусі ЗВО наявний стіл для настільного тенісу, який активно використовується студентами під час перерв. Також для здобувачів доступними є 5 гуртожитків університету, спорткомплекс та санаторій-профілакторій, базу «Гарт». Крім того, під час візиту до гуртожитків було встановлено що умови проживання в гуртожитку відповідають потребам студентів, серед іншого, забезпечуючи доступ до мережі інтернет в усіх кімнатах відвідуваного гуртожитку. Втім, під час зустрічі із НПП було надано інформацію про необхідність вдосконалення комп'ютеру, що знаходиться на користуванні в кафедрі, а з боку випускників кафедри фігурували рекомендації щодо модернізації аудиторій. Загалом, експертна група підтверджує наявність в навчальному закладі чудово розвиненої інфраструктури, зокрема: бібліотеки (з ідальною та інклюзивним хабом), двох комп'ютерних та інтерактивних аудиторій.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Внаслідок аналізу й співставлення даних, отриманих під час опитування представників здобувачів вищої освіти, студентського самоврядування, адміністративного та викладацького персоналу було встановлено, що усі учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до інформаційних та інфраструктурних ресурсів ЗВО, що є необхідними для проведення в повній мірі освітнього процесу. Під час жодної із зустрічей не було заявлено про необхідність в оплаті використання як інформаційних матеріалів, так і матеріально-технічного забезпечення ВНУ, зокрема, інтернетом (безпосередньо в ЗВО, в гуртожитках – за рахунок здобувачів), бібліотекою, спорткомплексом. Під час відвідування гуртожитку було надано інформацію про те, що на платній основі надається послуга проживання у гуртожитку та доступу до мережі інтернет, що не пов'язано із безпосереднім використанням інфраструктурних та інформаційних ресурсів університету в межах освітнього процесу.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Аналіз отриманих даних, під час інтерв'ювання та огляду матеріально-технічного забезпечення ЗВО, дає можливість зробити наступні висновки. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за даною освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Безпеку життєдіяльності та здоров'я здобувачів вищої освіти забезпечує відділ охорони праці університету (<https://bit.ly/38EbLpQ>), а Положенням про психологічну роботу у Волинському Національному Університеті імені

Лесі Українки (<https://bit.ly/3soUBV8>) регулюється забезпечення психологічної допомоги здобувачам вищої освіти. Варто зазначити, що під час візиту, було встановлено, що в кабінеті завідувача кафедри наявна аптечка, для надання першої невідкладної допомоги особам, які її потребують. За даними, отриманими під час зустрічей із представниками ЗВО, а також наявними у відкритих джерелах, не було отримано інформації щодо формалізованих опитувань, на тему забезпечення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, втім на зустрічах безпосередньо із здобувачами та випускниками освітніх програм ЗВО, за спеціальністю 052 Політологія, а також із представниками НПП та гарантом ОПП, було отримано інформацію про постійний, плідний, але неформалізований контакт між ЗВО та студентами. З урахуванням потреб та інтересів здобувачів вищої освіти було розташовано стіл для пінг-понгу а також «простір ідей». Візуальний огляд корпусу факультету Історії, політології та національної безпеки, а також інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, дають привід говорити про врахування ЗВО інтересів студентів при його облаштуванні. Зауважень або скарг, під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, випускників кафедр та представників студентського самоврядування, щодо не урахування їхніх інтересів та потреб, отримано не було.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачі та випускники кафедри, під час зустрічі, запевняли експертну групу, що вони відчувають консультативну, інформаційну та соціальну підтримку з боку навчально-педагогічних працівників та адміністрації факультету та кафедри. Декількома випускниками було наведено конкретні приклади з особистого життя, коли викладачі та адміністрація сприяли їхньому професійному та кар'єрному зростанню. Якістю підтримки з боку ЗВО вони цілком задоволені. Питаннями підтримки студентів займаються куратори наукових груп та викладачі. Серед інших, в контексті інформаційної, консультативної та соціальної підтримки, найчастіше лунали імена: Тарас Літковець та Сергій Пахолок. З метою з'ясування рівня задоволеності студентами рівнем підтримки, зі сторони ЗВО, кожного семестру проводяться анонімні анкетування, результати якого, за словами адміністрації, обговорюються на засіданнях кафедри. Крім цього, комунікація зі студентами даної ОП відбувається за допомогою кураторів академічних груп, що допомагають своїм студентам із вирішенням їхніх проблем як навчального, так і соціального аспекту, а також шляхом представництва здобувачами освіти у органах студентського самоврядування, таких як Студентська Профспілка ВНУ, а також Студентської Ради, як на загальному університетському рівні, так і на локальному – факультетському. Розглядаючи підтримку здобувачів освіти під час використання технологій дистанційного навчання, варто сказати про проведене опитування щодо якості дистанційного навчання (<https://bit.ly/3tUO9Wg>), а також запевнення ЕГ Гарантом ОПП про практичне використання отриманих результатів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ЗВО відсутні нормативні документи та положення, у відповідності до яких реалізовувалося би право на освіту осіб із особливими освітніми потребами, щонайменше їх не було надано у звіті про самооцінювання. В свою чергу, в вищезгаданому звіті зазначено, що університет намагається створювати інклюзивний простір, дружній для осіб із різними можливостями. Під час візиту експертна група мала можливість переконатися в цьому на власні очі. Корпус факультету Історії, політології та державної безпеки, а також бібліотека, облаштовані пандусами для забезпечення безперешкодного доступу до навчальних приміщень. Особливе значення адміністрація закладу приділяла «інклюзивному хабу» та туалетам, облаштованим під потреби осіб, що відносяться до маломобільних груп населення. За словами адміністрації факультету, в даний час, на освітній програмі, відсутні студенти із такими потребами, втім, вразі їх появи, під час спілкування із ЕГ, було гарантовано, що для таких осіб усі заняття проводитимуться на першому поверсі, компенсуючі наявні проблеми із ліфтом. Також важливим є зауваження щодо пандусу до гуртожитку, із яким було ознайомлено ЕГ, а саме щодо неможливості його використання маломобільною особою без сторонньої допомоги. Загалом динаміка щодо умов для реалізації права на освіту осіб із особливими освітніми потребами є позитивними та відповідають сучасним європейським тенденціям, і, в даний момент, є гарними.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Врегулювання конфліктних ситуацій в університеті, відповідно до звіту про самооцінювання, здійснюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції». Розгляд звернень, заяв і скарг, що надходять до університету, відповідно до вищезгаданого звіту, відбувається згідно із законами України «Про доступ до публічної інформації», «Про звернення громадян», Статуту університету, Положення про порядок роботи зі зверненнями громадян та організації їх особистого прийому. Дана інформація нам дає можливість зрозуміти, що конкретні нормативні акти та положення, які б регламентували політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій (в тому числі пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією), які були б доступні для всіх учасників освітнього процесу, наразі відсутні. В свою чергу, під час аналізу нормативно правової бази було

встановлено факт наявності Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському Національному Університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3rSVWn3>). Крім того, під час спілкування ЕГ із студентами даної програми, а також випускниками кафедри за даною спеціальністю, було встановлено дві конфліктні ситуації, пов'язані із конфліктом інтересів між здобувачами та науково-педагогічними працівниками. Обидві ситуації було вирішено, а здобувачі були задоволені результатом врегулювання конфлікту. Також важливим аспектом, для аналізу даного підкритерію, є інформація отримана під час більшості інтерв'ю (зокрема із здобувачами, випускниками та НПП) та підтверджена під час візиту до університету, про наявність «скриньки довіри», яку використовують для анонімних звернень із скаргами та побажаннями, а також наявність анонімних опитувань щодо конфліктних ситуацій під час навчання. Не менш важливим є той факт, що як здобувачі, так й випускники, розуміють до кого звертатись в разі конфліктних ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Експертна група констатує надзвичайну увагу, яку керівництво ВНУ приділяє питанням розвитку матеріально-технічної бази університету та забезпеченню комфортних умов навчання. Сильними сторонами ОП є добре облаштовані інфраструктура та інформаційні ресурси ЗВО, які ще й піддаються постійній модернізації, з безоплатним доступом до них студентів. Безпечність життя і здоров'я здобувачів, під час перебування в ЗВО, на нашу думку є достатньою для безпечного навчання, оскільки НПП та працівники закладу в змозі надати першу медичну допомогу в разі такої потреби, а для цього, на кафедрі, наявна аптечка, забезпечена усім необхідним для цього. В свою чергу інфраструктура та матеріальна база університету дозволяє задовольнити потреби та інтереси студентів як в освітній, так і в позаосвітній час. До позитивних практик даної освітньої програми можна віднести залучення студентів викладачами до практичної діяльності, під час якої вони можуть застосовувати теоретичні знання, що були отримані під час навчання; увагу, приділену розвитку інклюзивності ЗВО, що повністю відповідає світовим тенденціям, а також вирішення конфліктів із урахуванням позиції здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Першою з двох слабких сторін, в контексті відповідності Критерію 7, на думку ЕГ є факт доступу до гуртожитку для маломобільних груп осіб, що є неможливим зараз без сторонньої допомоги. Незважаючи на той факт, що в даний момент студенти, які б потребували даних умов за освітньою програмою не навчаються, втім, на майбутнє, наша ЕГ рекомендує переобладнати пандус на вході до гуртожитку, зробивши його можливим використання маломобільними групами осіб без сторонньої допомоги. Також, в результаті проведеної експертизи варто зазначити, що достатньо вагомим недоліком є відсутність систематичного проведення опитувань щодо потреб і інтересів студентів, тож ЕГ рекомендує проводити дані опитування щонайменше раз на семестр, а їх результати публікувати у відкритому доступі на сайті університету.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЗВО загалом, та випускова кафедра зокрема, мають велику кількість позитивних сторін в контексті даного критерію. На думку експертної групи, як практичний, так і теоретичний аспекти Критерію 7 за даною ОП є високого рівня. Втім, дві слабкі сторони, а саме доступ маломобільних груп населення до гуртожитків, а також відсутність систематичного опитування здобувачів вищої освіти, на предмет їх потреб та інтересів не дають можливості говорити про взірцевий характер даної освітньої програми. Саме тому, на думку нашої Експертної групи, ОП «Політологія та державне управління» відповідає рівню В за Критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Акредитація освітньої програми «Політологія та державне управління» в закладі відбувається вперше. На момент проведення акредитації дану освітню програму, яку було запроваджено в 2017-ому році, переглянуто було одного разу – в 2020 році, що було пов'язано із затвердженням Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 052

Політологія, що було відображено в звіті про самооцінювання, а також зрозуміло під час аналізу документів, зокрема порівняння ОПП за 2017 та 2020 рік (<https://bit.ly/2NjnAuf> та <https://bit.ly/2NqLbcI>), а також під час зустрічі ЕГ із гарантом освітньої програми. Безпосередньо процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП регламентує Порядок формування ОПП та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями денної та заочної форм навчання у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/2NiPNBo>). Відповідно до даного нормативного документу, до розроблення освітніх програм, навчального плану, формування цілей та програмних результатів навчання залучаються здобувачі вищої освіти (через органи студентського самоврядування), стейкхолдери, випускники спеціальностей (ОПП), викладачі, наявність фактичного залучення усіх цих сторін було підтверджено під час інтерв'ювання. Втім, в даному документі відсутня інформація щодо періодичності перегляду освітніх програм, що, на думку нашої експертної групи, є недоліком, адже формально дозволяє не переглядати освітні програми протягом будь-якого періоду.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Участь здобувачів вищої освіти та представників органів студентського самоврядування регулюється наступними документами: Положенням про студентське самоврядування ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3oLh6HM>), Статутом ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3tsSNLb>), Положенням про Вчену раду університету (<https://bit.ly/3lkgVwy>) та Положенням про вчену раду факультету. Відповідно до Положення про студентське самоврядування ВНУ імені Лесі Українки, вищим представницьким органом студентства є Студентська рада університету, представники студентського самоврядування беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОПП. Відповідно до Статуту ВНУ імені Лесі Українки, Положення про Вчену раду університету і Положення про вчену раду факультету здобувачі ОПП за квотою входять до таких рад і конференцій, Наукового товариства аспірантів і студентів і, відповідно, беруть участь у процесі обговорення і періодичного перегляду ОПП. Для оцінки внутрішнього забезпечення якості навчання на спільних засіданнях з адміністрацією факультету, гарантом, групою забезпечення, викладачами представники органів студентського самоврядування аналізують та обговорюють навчальні плани, ОП. Під час зустрічей із представниками здобувачів освіти та студентського самоврядування було отримано підтвердження даної інформації. Іншим інструментом залучення здобувачів до такого процесу є громадське опитування стосовно оцінки внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти і анкетування оцінки якості навчального процесу за ОПП, думки студентів, що навчаються за ОПП, що було підтверджено під час зустрічі із представниками здобувачів вищої освіти. Згідно із даними, наявними у відкритому доступі результатів даних опитувань (<https://bit.ly/3toDh2D>), даний інструмент використовується по завершенню кожного семестру, шляхом надання студентам доступу до проходження опитувань за допомогою Форм Майкрософт Офіс. Крім того, під час зустрічі із гарантом освітньої програми, було наведено приклад реального впливу студентів на формування навчального плану за даною освітньою програмою. В результаті невдоволення студентами кількістю годин із дисципліни Фізичне виховання, на прохання студентів, було зменшено кількість годин даного освітнього компоненту, а також надано можливість зарахування результатів неформальної освіти, що було підтверджено як порівнянням Навчальних планів ОПП за 2017 та 2020 роки (<http://bit.ly/3eBuFBM> та <http://bit.ly/3tqgFPc>), так і під час інтерв'ювання представників здобувачів вищої освіти.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У звіті про самооцінювання надано інформацію, що зустрічі із роботодавцями відбуваються на факультеті, у формі спільних засідань кафедр, круглих столів, зокрема зустріч із представницею руху «Чесно», із ГМ «Опора», Волинським регіональним центром підвищення кваліфікації державних службовців (ВРЦПК) та іншими, втім жодних документальних підтверджень не було надано. Втім, було надано рецензії та відгуки від п'яти роботодавців, деякі з яких, як наприклад рецензію ГМ «Опора» можна назвати ґрунтовними, оскільки надаються чіткі рекомендації та пропозиції. Крім того, під час інтерв'ювання представників роботодавців було надано вичерпну інформацію, яка свідчить про їх активну участь у формуванні та перегляді освітньої програми. Також було наведено перелік освітніх компонентів, які було включено до навчального плану освітньої програми за порадою роботодавців, зокрема Паблік рилейшнз та Електронне врядування на державній службі.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У відомостях про самооцінювання було надано інформацію про існування в університеті Асоціації випускників, викладачів та друзів ВНУ імені Лесі Українки, що було підтверджено під час зустрічі із випускниками освітньої програми та під час відкритої зустрічі. Втім, у звіті про самооцінювання було заявлено, що Асоціація через Facebook та Instagram організовує різного роду ділові зустрічі, науково-практичні конференції, зустрічі з випускниками тощо, але при аналізі сторінки Асоціації на Facebook (<http://bit.ly/3oNGBYQ>) жодного подібного заходу не було виявлено. Також було зазначено, що існує налагоджена співпраця із Управлінням освіти та науки, працедавцями та центрами зайнятості, в рамках котрої здобувачі ВО інформуються про відкриті вакансії, а у деканаті є відповідальна особа,

котра взаємодіє із випускниками та веде їх облік, відслідковує працевлаштування. Дана інформація відповідає дійсності, і в цьому ми могли переконатися неодноразово. По-перше на сторінці кафедри на Facebook наявна велика кількість дописів, що підтверджують стеження за подальшим шляхом випускників (як наприклад <http://bit.ly/3qTDZDs>). По-друге, під час зустрічей із випускниками було надано інформацію про те що представники адміністрації та НПП кафедри та факультету підтримують з ними зв'язок та цікавляться працевлаштуванням, а також під час зустрічі із роботодавцями фігурувала інформація про те що вони є безпосередньо випускниками кафедри, що дає змогу говорити про нерозривний зв'язок між кафедрою, факультетом та їх випускниками.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Як вже було зазначено у підкритерії 8.1, процедури моніторингу та періодичного перегляду ОПП регламентує Порядок формування ОПП та навчальних планів підготовки фахівців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями денної та заочної форм навчання у ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/2NiPNBo>). За даними відомостей про самооцінювання у ВНУ імені Лесі Українки постійно апробуються нові інструменти моніторингу навчального процесу. Зокрема проводяться опитування щодо якості організації та здійснення освітнього процесу (<http://bit.ly/2ORuirU>) та опитування щодо якості викладання навчальних дисциплін (<https://bit.ly/3eIX21o>). Гарант, під час особистої зустрічі із Експертною групою, переконала, що інформацію отриману в результаті даних опитувань, було обговорено під час кафедрального засідання. Крім того, позитивною стороною даної кафедри є вміння визнавати свої помилки. У відомостях про самооцінювання наявна інформація про невдалий експеримент із відкриттям другої освітньої програми за спеціальністю 052 Політологія під назвою «Політологія. Зв'язки з громадськістю (PR)». Результатом цієї дії було те, що на дану освітню програму вступило два абітурієнти, і було рішення, за їх згодою, об'єднати їх із ОПП Політологія та державне управління. Дану інформацію було підтверджено гарантом освітньої програми, роботодавцями та студентами. Крім того, ситуація описана у підкритерії 8.2, із претензіями студентів щодо викладання дисципліни Фізичне виховання, говорить про гнучкий підхід гаранту освітньої програми та адміністрації закладу в питаннях реагування на наявні проблеми, виявлені під час освітнього процесу.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Дана акредитація є першою для освітньої програми «Політологія та державне управління», тому до даної ОПП зауважень не надходило. В свою чергу, як під час зустрічі із гарантом даної освітньої програми, так і під час фінального брифінгу, представники ЗВО погоджувалися із великою частиною зауважень та рекомендацій, що лунали з боку Експертної групи, а також демонстрували зацікавленість в даній інформації та готовність діяти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У відповідності до даних звіту про самооцінювання, безпосередньо до процедур внутрішнього забезпечення якості ОПП академічна спільнота залучена через здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, а також завдяки забезпеченню дотримання академічної доброчесності як з боку НПП, так і з боку здобувачів, дану інформацію було підтверджено під час інтерв'ювання НПП, випускників кафедри та студентів. А ні у відомостях про самооцінювання, а ні на сайті ЗВО, в розділі «Нормативно-правова база» відсутні документи, які б формально відповідали за механізми, процеси та процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ЗВО, що є причиною, на думку Експертної групи, говорити про їх відсутність. Згідно із даними, наведеними у відомостях про самооцінювання освітньої програми «Політологія та державне управління» ВНУ імені Лесі Українки, можна сказати що в ЗВО відсутня ґрунтовна нормативно-правова база, яка б формувала культуру якості вищої освіти. Відповідно до звіту про самооцінювання, формування якості вищої освіти здійснюється завдяки наступним документам: Положення про організацію навчального процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3oN1wLS>), Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідницькій діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3oLbRrB>), Положення про організацію і проведення поточного і підсумкового контролю у формі комп'ютерного тестування у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/2N8v1TE>) та іншими, що, на думку Експертної групи, не є достатнім в контексті даного підкритерію. Втім, під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти було зрозуміло, що їх розуміння академічної доброчесності закінчується академічним плагіатом, а з представників студентства заочної форми навчання тільки одна людина змогла дати хоча б таку відповідь.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивною практикою даної освітньої програми, в контексті критерію, що звучить як «Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми», наша Експертна група виділяє саме гнучкість підходу до модернізації та перегляду освітньої програми у відповідності до потреб та інтересів як студентів, так і роботодавців, що дає змогу говорити про урахування як регіонального контексту так і потреб ринку праці. В першу чергу, під час зустрічей із стейкхолдерами та гарантом освітньої програми, було наведено перелік освітніх компонентів, які було включено до навчального плану освітньої програми за порадою роботодавців, зокрема Паблік рилейшнз та Електронне врядування на державній службі, що має відображення у навчальному плані. Крім того, говорячи про регіональний контекст та потреби ринку праці, Експертна група ґрунтується на тому, що по закінченню освіти за даною спеціальністю, випускники йдуть працювати у політичну, або дотичні їй сфери, зокрема і у регіональні, Волинські організації та підрозділи. Не менш важливою практикою, для розвитку освітньої програми, і, як результат, освітнього рівня здобувачів вищої освіти, можна назвати активний контакт випускної кафедри безпосередньо із випускниками. Результатами подібних контактів є як різноманітні воркшопи та тренінги для студентів, так і оптимізація освітньої програми у відповідності до ринку праці, який випускники можуть відчувати одразу після закінчення ЗВО. Також сильною стороною даної освітньої програми наша Експертна група може назвати проведення опитувань студентів щодо якості викладання навчальних дисциплін та освітнього процесу загалом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недоліком в контексті даного критерію є фактична невідповідність підкритерію 8.7, а саме той факт, що в ЗВО відсутня ґрунтовна нормативно-правова база яка б формувала і забезпечувала культуру якості вищої освіти у Волинському Національному Університеті імені Лесі Українки. Цей недолік виявляється в тому, що відсутні формально закріплені механізми, процеси та процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Експертна група наголошує на необхідності формування та формалізації даного аспекту, оскільки він є важливим для подальшого розвитку ОПП зокрема, та ЗВО в цілому.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Відповідно до рекомендацій, наданих експертам оцінювання освітніх програм, невідповідність, або неповна відповідність критерію 8.7 є підставою для не присудження рівня відповідності А за Критерієм 8. Враховуючи цей факт, сильні сторони та позитивні практики, а також фактичну відповідність усім іншим підкритеріям, Експертна група прийшла до висновків що ОП «Політологія та державне управління» відповідає рівню В за Критерієм 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У відповідності до відомостей про самооцінювання, прозорість та публічність діяльності університету обумовлені нормами національного законодавства, права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки регулюються такими документами: Статут університету (<https://bit.ly/3tsSNLb>), Положення про організацію навчального процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3oN1wLS>), Положення про реалізацію права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://bit.ly/2QbKXaj>), Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3cBVIdt>). Також, під час ознайомлення із нормативно-правовою базою ЗВО, Експертною групою було виділено Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/2OXJ8Nw>). Крім того, за посиланням <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza> можна знайти усі документи нормативно-правової бази, а також їх архів. Важливу інформацію, в контексті даного підкритерію, було отримано під час зустрічі із випускниками кафедри та здобувачами вищої освіти за даною освітньою програмою. Відповідно до інформації наданої ними, безпосередньо Положення про реалізацію права на академічну мобільність та Положення про визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті використовувалися на практиці, що говорить про прогресивний підхід

ЗВО до навчального процесу, а також про послідовне дотримання правил та процедур, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

За інформацією адміністрації та гаранту освітньої програми, заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або внесення змін до неї, оприлюднює на офіційному веб-сайті ЗВО відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій від зацікавлених сторін. Акредитується дана освітня програма вперше, втім, минулого року, відбувся її перегляд. Під час інтерв'ювання роботодавців було отримано інформацію, що певні їх рекомендації, які були представлені під час круглих столів та зустрічей із представниками ЗВО, було враховано, наприклад введення певних освітніх компонентів. Безпосередньо ОПП розміщена на офіційному веб-сайті Університету <http://bit.ly/3eJ2f8N>, а з метою гарантування можливості зацікавлених сторін подавати свої пропозиції та зауваження створено анкету громадського обговорення змісту ОПП та розміщено у публічному доступі (<https://bit.ly/3d6UUPM>). Під час інтерв'ювання різних фокус-груп стейкхолдерів, експертною групою встановлено, що більшість з них не знають про існування даної анкети, а формалізована практика, ознайомлення загалом із результатами громадського обговорення, шляхом розміщення таблиці із пропозиціями на офіційному сайті Університету або кафедри, відсутня.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

У відповідності до відомостей про самооцінювання, <http://bit.ly/3toDh2D> є посиланням на оприлюднені у відкритому доступі в мережі Інтернет інформації про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати та компоненти). За підсумками проведеного Експертною групою аналізу, можна зробити наступні висновки. У вільному доступі, за наданим посиланням, усі бажаючі мають можливість ознайомитись із освітньою програмою, навчальним планом за даною ОПП та силабусами освітніх компонентів, вивчення яких передбачено навчальним планом. Інформація про цілі та очікувані результати можна знайти як безпосередньо за наданим посиланням, так й аналізуючи освітню програму, що знаходиться у вільному доступі. В свою чергу, під час аналізу силабусів дисциплін, Експертною групою було встановлено невідповідність посилання на силабус освітнього компоненту під назвою «Творчий феномен Лесі Українки». Переходячи за наданим на сайті посиланням, ми потрапляємо на силабус «Практики у ЗМІ». Також варто зазначити, що на момент проведення фінального брифінгу, більшість силабусів дисциплін були в обмеженому доступі, і рекомендація щодо даного аспекту пролунала з боку Експертної групи. Вже за три дні після цього, силабуси усіх освітніх компонентів, окрім «Творчого феномену Лесі Українки» та «Основ екології», стали доступні, що говорить про прагнення ЗВО, факультету та випускної кафедри до вдосконалення.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони освітньої програми, в контексті Критерію 9, полягають у тому, що: по-перше, у наявності фундаментальної нормативно-правової бази стосовно діяльності Університету, яка ще й використовується на практиці, для оптимізації навчального потреб у відповідності до потреб здобувачів освіти. По-друге, встановлені під час інтерв'ювання факти, щодо урахування адміністрацією інтересів стейкхолдерів, при формуванні та перегляді освітньої програми. Третью, але на переконання нашої Експертної групи, не менш важливою сильною стороною даної ОПП є наявність у відкритому доступі більшості документів, які необхідні стейкхолдерам для розуміння цілей, програмних результатів освітньої програми, зокрема: самої освітньої програми, навчального плану та силабусів дисциплін. Також варто зазначити той факт, що рекомендації Експертної групи, під час проведення експертизи було взято до уваги і виконано в найкоротші терміни, що, як вже зазначалося, говорить про прагнення ЗВО, факультету та, безпосередньо, випускної кафедри до вдосконалення та здатність змінюватись та розвиватись.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Аналізуючи освітню програму в контексті відповідності Критерію 9, Експертна група встановила, що існує два недоліки, які варто було б усунути. Першою слабкою стороною, у відповідності до даного критерію, є недостатнього рівня ознайомлення стейкхолдерів із механізмом надання рекомендацій та пропозицій стосовно модернізації освітньої програми, оскільки лише одна людина знала про анкету, якою можна було б скористуватись з цією метою, і яка є розміщеною у публічному доступі. Втім в Експертної групи відсутні причини говорити про те, що дана анкета є фіктивною і зроблена виключно для даної акредитації, оскільки на офіційному веб-сайті ЗВО розміщено

посилання на обговорення й інших освітніх програм даного університету, що є демонстрацією системного підходу Волинського Національного Університету імені Лесі Українки до даного питання. Рекомендуємо провести бесіди із представниками роботодавців та студентства із метою покращення в даному компоненті, а також ознайомлювати загал із результатами громадського обговорення, шляхом розміщення таблиць із пропозиціями на офіційному сайті університету або кафедри. Другим недоліком Експертна група визначила недоступність більшості силabusів дисциплін на момент проведення експертизи, та двох, на момент написання звіту. Рекомендуємо ретельніше підходити до надаваних посилань, та додати силбуси дисциплін «Творчій феномен Лесі Українки» та «Основи екології».

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма має високий рівень узгодженості із якісними характеристиками за всіма підкритеріями критерію. Інформацію на веб-сайті Університету подано коректно та у повному обсязі, за виключенням декількох елементів. Надана у відомостях про самооцінювання інформація та посилання відповідають дійсності та є активною. Враховуючи сильні сторони освітньої програми та її позитивні практики, та керуючись тим, що для рівня відповідності А мають бути взірцеві або інноваційні практики, а в ОПП наявні певні недоліки, Експертна група дійшла висновку, що ОПП «Політологія та державне управління» та освітня діяльність ЗВО за цією програмою відповідають рівню В за Критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B

Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	А
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Білоус Олег Михайлович

Члени експертної групи

Стогова Ольга Володимирівна

Норенко Павло Артемович